

**KANCELARIA
SENATU**

BIURO LEGISLACYJNE

Warszawa, 14 listopada 2022 r.

**Opinia do ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń
Społecznych oraz niektórych innych ustaw**

(druk nr 851)

I. Cel i przedmiot ustawy

Ustawa reguluje zasady waloryzacji rent i emerytur na rok 2023. Ze względu na zwiększające się koszty utrzymania dokonuje się modyfikacji przepisów dotyczących wysokości tych świadczeń, zmierzając do zapewnienia ochrony poziomu świadczeń najniższych. W ostatnich latach zasady waloryzacji świadczeń emerytalno-rentowych i mechanizm jej przeprowadzania podlegały niejednokrotnie odstępstwom od uregulowań przyjętych w podstawowej dla tej materii ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 504, z późn. zm.). Przyjęta przez Sejm w dniu 27 października 2022 r. ustawa o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw, wprowadza waloryzację świadczeń emerytalno-rentowych, którą ogólnie można określić jako procentowo-kwotową, tj. z zachowaniem reguły procentowego podwyższania świadczeń wskaźnikiem waloryzacji, z określeniem gwarantowanej kwoty podwyżki ustalonej na poziomie nie mniejszym niż 250 zł (art. 6 ust. 1).

Podobnie jak w latach ubiegłych, w nadchodzącym roku zostają podwyższone najniższe świadczenia: najniższa emerytura, renta z tytułu całkowitej niezdolności do pracy i renta rodzinna (do kwoty 1588,44 zł; wzrośnie jednocześnie renta socjalna, która odpowiada wysokości renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy) oraz najniższa renta z tytułu częściowej niezdolności do pracy (do 1191,33 zł), art. 1.

Waloryzacji podlega również podstawa wymiaru świadczenia z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (art. 6 ust. 2).

Świadczenia niepodlegające ustawowemu podwyższeniu do kwoty świadczeń najniższych i świadczenia niższe od najniższej emerytury będą podlegały waloryzacji poprzez podwyższenie kwoty tego świadczenia wskaźnikiem waloryzacji (art. 6 ust. 4). Renta z tytułu częściowej niezdolności do pracy i renta inwalidzka III grupy po waloryzacji wzrośnie nie mniej niż 187,50 zł, a dla pobierających emeryturę częściową kwota z tytułu waloryzacji nie będzie mogła być niższa niż 125 zł (art. 6 ust. 5 i 6).

Powyższe zasady waloryzacji będą stosowane także do emerytur i rent z ubezpieczenia społecznego rolników, tzw. służb mundurowych, emerytur pomostowych, nauczycielskich świadczeń kompensacyjnych. W katalogu świadczeń podlegających w/w zasadom waloryzacji uwzględniono rodzicielskie świadczenie uzupełniające (przysługujące na podstawie ustawy z dnia 31 stycznia 2019 r. o rodzicielskim świadczeniu uzupełniającym, Dz. U. z 2022 poz. 1051), art. 7 ust. 1. Kwota podwyżki świadczenia z systemu ubezpieczeniowego rolników w roku 2023 będzie nie mniejsza niż 250 zł (art. 8).

Podobnie jak w ustawach zmieniających zasady waloryzacji w innych latach:

- określono nową wysokość podstawy wymiaru renty inwalidzkiej przysługującej na podstawie ustawy z dnia 29 maja 1974 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin (Dz. U. z 2021 r. poz. 1656, z późn. zm.), art. 2,

- podwyższono świadczenie przedemerytalne, art. 3,

- podwyższono kwotę uprawniającą do przyznania świadczenia wyrównawczego przysługującego na podstawie ustawy z dnia 20 marca 2015 r. o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1255), art. 4.

Ponadto podwyższono miesięczny próg wysokości otrzymywanych świadczeń, uprawniający do świadczenia uzupełniającego dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji (art. 5).

Waloryzacja, jak i dotychczas, obejmuje także dodatki do emerytur i rent, o których mowa w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz w innych ustawach, a także świadczenia pieniężne, m. in. dodatek pielęgnacyjny, dodatek za tajne nauczanie, dodatek kombatancki, świadczenie dla

przymusowo zatrudnionych w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach rud uranu i batalionach budowlanych, świadczenie ratownicze (art. 7 ust. 2). Dodatki do emerytur i rent, będą podwyższane przy zastosowaniu ustawowego wskaźnika waloryzacji, który będzie miał również zastosowanie do obliczenia kwot maksymalnych zmniejszeń świadczeń w przypadku osiągnięcia przez emeryta lub rencistę dochodu z pracy oraz kwot emerytur i rent wolnych od egzekucji i potrąceń (art. 6 ust. 8).

Ustawa wchodzi w życie, co do zasady, z dniem 1 marca 2023 r.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Rządowy projekt ustawy, zawarty w druku sejmowym nr 2720, wpłynął do Sejmu 25 października 2022 r. Skierowano go do I czytania w Komisji Polityki Społecznej i Rodziny, której sprawozdanie zamieszczono w druku nr 2727 (dostosowanie do obecnego stanu prawnego w zakresie art. 5). II czytanie projektu odbyło się na 64. posiedzeniu Sejmu. Ponieważ nie zgłoszono poprawek, na tym samym posiedzeniu przystąpiono do III czytania.

Sejm przyjął ustawę przy 444 głosach za, bez głosów przeciwnych oraz jednym wstrzymującym się.

III. Uwagi szczegółowe

Ustawa nie budzi zastrzeżeń legislacyjnych. Realizuje cel waloryzacji, jakim jest ochrona realnej wartości świadczeń, generalnie mających charakter emerytalno-rentowy, jednak nie tylko, oraz obejmuje ich zakres zgodnie z aktualnym stanem prawnym (np. świadczenie ratownicze), a także zapewnia podjęcie z urzędu stosownych działań przez organy. Można jednak zauważyć, że w przypadku uprawnionych do świadczenia uzupełniającego na podstawie ustawy z dnia 31 lipca 2019 r. o świadczeniu uzupełniającym dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji (Dz. U. z 2022 r. poz. 1006 z późn. zm.), podniesiono próg dochodowy kryterium uprawniającego do świadczenia dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji, co nie pozostawi ich poza zakresem pomocy, jednak pozostaje dotychczasowa granica wysokości świadczenia.

Bożena Langner

Główny legislator